

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور

باسمه تعالی

تاریخ:
شماره:
پیوست:

عنوان آیین نامه: آیین نامه آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه پیام نور
تاریخ تصویب: ۱۳۹۵/۰۴/۱۳
تهیه کننده: معاونت پژوهش و فناوری - مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی
آیین نامه آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه پیام نور با استناد به بند ۱-۲ سیاست‌های کلی علم و فناوری مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۹ ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و آیین نامه آزمایشگاه مرکزی دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزش عالی به شماره ۳/۳۱۳۸۴ مورخ ۱۳۹۴/۰۲/۲۲ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برای افزایش بهره‌وری از امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی مراکز/واحدهای دانشگاه پیام نور به پیشنهاد معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تهیه و در تاریخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۳ به تصویب شورای دانشگاه پیام نور رسید.

به تصویب شورای دانشگاه رسید

تاریخ: ۱۳۹۵، ۴، ۱۳

امضاء:

تهران، میثی سیتی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷

تلفن: ۲۳۳۳۰۰۰۰

نمابر: ۲۲۴۴۱۵۱۱

نشانی الکترونیک

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)

تاریخ:

شماره:

پیوست:

مقدمه:

با توجه به گستردگی مراکز/واحدهای دانشگاه پیام نور در کشور و با عنایت به اینکه بخشی از اعتبارات مراکز/واحدها برای خرید و تامین تجهیزات تحقیقاتی و آزمایشگاهی تخصیص می‌یابد، ساماندهی تجهیزات امری ضروری به نظر می‌رسد. بر اساس بررسی‌های به عمل آمده مشخص شده است که این تجهیزات در قالب آزمایشگاه‌های کوچک و پراکنده، در دانشگاه پیام نور وجود دارند و تعداد قابل توجهی از آنها به صورت موازی و تکراری توسط مراکز/واحدها خریداری شده‌اند. بدین ترتیب با وجود هزینه‌های زیادی که صرف این تجهیزات شده، بهره‌برداری بهینه از آنها صورت نپذیرفته است. از طرف دیگر برخی از این تجهیزات به دلیل نگهداری نامناسب و عدم استفاده صحیح غیر قابل استفاده و مستهلک شده است. از این رو برای ساماندهی وضعیت موجود تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی (آموزشی و تحقیقاتی) از نظر نرم افزاری، سخت افزاری و نیروی انسانی بر اساس سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیازهای دانشگاه پیام نور آیین نامه آزمایشگاه‌های مرکزی (مرجع) دانشگاه پیام نور با شرح وظایف ذیل تدوین شده است.

ماده ۱: تعاریف و اختصارات

شورای مرکزی: شورای مرکزی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های سازمان مرکزی که از این به بعد به اختصار

شورای مرکزی نامیده می‌شود

کمیته فنی استان: کمیته فنی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های استان که از این به بعد به اختصار کمیته استان

نامیده می‌شود

آزمایشگاه مرکزی (مرجع): از تبدیل وضعیت یکی از آزمایشگاه‌ها / کارگاه‌های دایر در مراکز/

واحدهای استان تشکیل می‌شود. (ترجیحاً مرکز پیام نور شهر مرکز استان)

مرکز مرتبط: مرکزی از دانشگاه پیام نور که آزمایشگاه مرکزی (مرجع) در آن قرار دارد

شاعا: شبکه آزمایشگاه‌های عملی ایران مستقر در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شاپنا: شبکه آزمایشگاه‌های پیام نور ایران مستقر در سازمان مرکزی دانشگاه پیام نور

تهران، مینی سیپی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

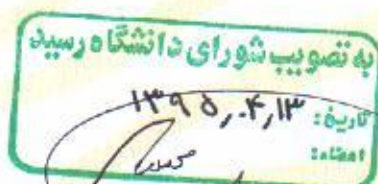
صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷

تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰

نمابر: ۲۳۴۴۱۵۱۱

نشانی الکترونیک:

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور

باسمه تعالی

تاریخ:
شماره:
پیوست:

آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها: به مجموعه‌ای از نرم‌افزارها، سخت‌افزارها، منابع انسانی متخصص و دستورالعمل‌هایی مرتبط اطلاق می‌شود که در فضای فیزیکی متناسب، به صورت شبکه‌ای برای انجام آزمایش‌های آموزشی، علمی و تحقیقاتی ایجاد و سازماندهی شده است

ماده ۲: ترکیب شورای مرکزی - کمیته فنی استان

۱-۲- ترکیب شورای مرکزی

- رئیس دانشگاه پیام نور به عنوان رئیس شورا
- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه به عنوان نایب رئیس شورا
- معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی به عنوان عضو شورا
- معاون اداری، مالی و عمرانی به عنوان عضو شورا
- رئیس مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی به عنوان دبیر شورا
- روسای بخش‌های علمی علوم پایه، علوم کشاورزی، فنی و مهندسی، هنر و معماری و علوم تربیتی
- اعضای هیات علمی مطلع و صاحب نظر از بخش‌های علمی که دروس آزمایشگاهی و کارگاهی دارند (حداقل ۵ نفر - حداکثر ۹ نفر) بنا به پیشنهاد معاون پژوهش و فناوری و تایید رئیس شورا

تبصره:

- دبیر شورا مجاز است علاوه بر اعضا ثابت از اعضای هیات علمی مطلع و صاحب نظر حسب مورد (بدون داشتن حق رأی) دعوت نماید.

۲-۲- ترکیب کمیته فنی استان

- رئیس یا سرپرست دانشگاه پیام نور استان به عنوان رئیس کمیته
- معاون پژوهشی و فناوری استان به عنوان نایب رئیس کمیته
- رئیس آزمایشگاه استان به عنوان دبیر کمیته
- اعضای هیات علمی گروه‌هایی که دروس آزمایشگاهی و کارگاهی دارند (حداقل ۵ نفر - حداکثر ۹ نفر)
- رئیس یا سرپرست دانشگاه پیام نور مرکز مرتبط
- مدیر مالی استان

تهران، مینی سیتی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷

تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰

تلفن: ۲۲۴۴۱۵۱۱

سایت الکترونیک

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور

پاسدانه

تاریخ:
شماره:
پیوست:

تبصره:

- رییس کمیته فنی استان ۳ نفر را برای تصدی پست رییس آزمایشگاه استان به معاونت پژوهش و فناوری پیشنهاد می نماید و فرد منتخب با تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه به مدت ۲ سال منصوب می شود.
- اعضای هیات علمی عضو کمیته به پیشنهاد رییس کمیته و تایید معاونت پژوهش و فناوری به مدت ۲ سال منصوب می شوند.
- رییس کمیته مجاز است علاوه بر اعضاء ثابت از سایر اعضای هیات علمی و کارشناسان متخصص در موضوع طرح شده (بدون داشتن حق رأی) دعوت نماید.

ماده ۳: زمان و اداره جلسات شورای مرکزی - کمیته فنی

۳-۱- شورای مرکزی

تعیین زمان جلسه شورای مرکزی با پیشنهاد و هماهنگی توسط دبیر شورای مرکزی و حداقل ۴ بار در سال می باشد. برای رسمیت یافتن جلسه شورای مرکزی، حضور رییس یا نایب رییس و دبیر شورا و با ترکیب حداقل ۵۰٪ از اعضای شورا الزامی است. مصوبات شورای مرکزی با رای اکثریت نسبی اعضاء به تصویب می رسد.

۳-۲- کمیته فنی استان

تعیین زمان جلسه کمیته فنی استان با پیشنهاد و هماهنگی دبیر کمیته و حداقل ۶ بار در سال می باشد. برای رسمیت یافتن جلسه کمیته، حضور رییس یا نایب رییس و دبیر کمیته شورا و ترکیب حداقل ۵۰٪ از اعضای کمیته استان الزامی است. مصوبات کمیته فنی استان با رای اکثریت نسبی اعضاء به تصویب می رسد.

ماده ۴: وظایف شورای مرکزی - کمیته فنی

۴-۱- شورای مرکزی

- تصویب چشم انداز و برنامه های سالیانه و تعیین خط مشی لازم
- تعیین بودجه سالیانه مورد نیاز سازمان مرکزی و آزمایشگاه های استانی
- تصویب بودجه سالیانه آزمایشگاه های استانی و ابلاغ آن به دفتر برنامه، بودجه، تحول اداری و بهره وری دانشگاه

تهران، مینی سیتی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷
تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰
نمابر: ۲۲۴۴۱۵۱۱

نشانی الکترونیک:

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)

تاریخ:

شماره:

پیوست:

تبصره:

- به منظور توسعه آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های مرکزی استان‌ها درآمدهای حاصل از ارائه خدمات آزمایشگاهی و کارگاهی منحصر صرف آزمایشگاه و کارگاهی می‌شود که درآمدزایی داشته‌اند.
- بررسی و تصویب قراردادهای خرید، تعمیر، نگهداری و ... تجهیزات آزمایشگاهی ارسالی از کمیته فنی استان‌ها
- هماهنگ نمودن مصوبات کمیته فنی استان‌ها با سیاست‌ها و اهداف دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- برنامه‌ریزی، ساماندهی و نظارت بر فعالیت‌های آزمایشگاه‌های مرکزی (مرجع) استان‌ها
- تایید تعرفه پیشنهادی کمیته‌های استانی برای ارائه خدمات به متقاضیان استفاده از تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی استان از طریق تصویب در جلسات هیأت ریسه دانشگاه حسب مصوبه هیأت امنا
- همکاری و ارتباط مستمر با روسای آزمایشگاه‌های استانی برای تحقق اهداف و فعالیت‌های علمی آزمایشگاه‌های استان‌ها
- نظارت بر نحوه وصول درآمدها و هزینه‌های مرتبط با آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های استانی

۴-۲- کمیته فنی استان

- اجرای مصوبات شورای مرکزی
- همکاری با مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی در خصوص ثبت اطلاعات و به روز رسانی آنها در شبکه آزمایشگاه‌های پیام نور ایران (شاپنا)
- همکاری مستمر با کارگروه استانی شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا)
- تعیین محل آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان
- شناسایی و نظارت بر استفاده مطلوب از کلیه تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی موجود در مراکز/واحدها و جابجایی تجهیزات ضروری به آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان بر اساس ضوابط اداری و مالی دانشگاه
- نظارت بر هزینه کرد اعتبارات مرتبط با خرید تجهیزات آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های استان و ارسال عملکرد سالیانه برای مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی
- دریافت و تایید تقاضاهای خرید تجهیزات و مواد مصرفی از آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های مراکز/واحدها و ارسال آنها برای تایید نهایی به مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی
- دریافت و تایید تقاضای راه اندازی - انحلال آزمایشگاه و کارگاه از مراکز/واحدها و ارسال آنها برای تایید نهایی به مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور

بسمه تعالی

تاریخ:

شماره:

پیوست:

- تعیین تعرفه برای ارائه به متقاضیان استفاده از خدمات تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی استان و ارسال آن به آزمایشگاه ملی و قطبی برای تایید نهایی
 - تدوین برنامه بازدید ادواری و منظم از آزمایشگاه ها و کارگاه های مراکز/واحدهای استان و ارسال گزارش برای مرکز آزمایشگاه های ملی و قطبی
 - طراحی برنامه مدون برای نگهداری، نظافت آزمایشگاه ها و لوازم و تجهیزات
 - تشکیل جلسات منظم برای به روز رسانی آزمایشگاه و کارگاه ها
 - تهیه دستورالعمل لازم برای استفاده از تجهیزات و دستگاه ها
 - الزام مراکز/واحدها به تهیه وسایل ایمنی مانند کپسول آتش نشانی و جعبه کمک های اولیه در محل آزمایشگاه و کارگاه
 - دریافت و تایید محتوای الکترونیک تهیه شده برای دروس عملی آزمایشگاهی و کارگاهی و ارسال آن برای مرکز آزمایشگاه های ملی و قطبی
 - همکاری با مرکز آزمایشگاه ملی و قطبی در تمامی زمینه های کاری مرتبط با آزمایشگاه و کارگاه ها
 - کمیته موظف است نسبت به ارجاع موارد خاص به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم به مرکز آزمایشگاه های ملی و قطبی اقدام نماید.
- تبصره:
- تشخیص مصادیق "موارد خاص" به عهده دبیر کمیته خواهد بود.
 - نظارت بر نصب و راه اندازی تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی خریداری شده و ارسال گزارش برای مرکز آزمایشگاه های ملی و قطبی

ماده ۵: آزمایشگاه مرکزی (مرجع)

آزمایشگاه مرکزی (مرجع) در هر استان با موضوع ساماندهی امکانات و تجهیزات پیشرفته و تحقیقاتی مورد نیاز گروه های آموزشی، پژوهشی و فناوری، بهره برداری بهینه از امکانات موجود، صرفه جویی و جلوگیری از خریدهای تکراری، موازی و غیر ضروری، امکان بهره برداری از داده ها در آینده، ایجاد ارتباط بیشتر بین پژوهشگران، انتقال اطلاعات، پرهیز از انحصاری شدن تجهیزات موجود، فعال نمودن تمامی تجهیزات آزمایشگاهی موجود و امکان دسترسی همه اعضای هیات علمی، پژوهشگران، دانشجویان و محققان به فضاها و امکانات پژوهشی در دانشگاه پیام نور ایجاد می شود. در شرایط خاص با تصویب کمیته فنی استان آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان می تواند در قالب آزمایشگاه های اقماری به صورت

تهران، مینی سیتی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷

تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰

شماره: ۲۳۴۴۱۵۱۱

نشانی الکترونیکی:

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور
باصلاح

تاریخ:
شماره:
پیوست:

شبکه‌ای و زیر نظر رئیس آزمایشگاه مرکز (مرجع) استان فعالیت نمایند. مجموعه آزمایشگاه‌های مرکزی (مرجع) استان‌ها محور اصلی تشکیل شبکه آزمایشگاه‌های دانشگاه پیام نور (شاپنا) خواهند بود.

۱-۵- آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان با تصویب کمیته فنی و پس از تایید مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی از تبدیل وضعیت یکی از آزمایشگاه‌ها / کارگاه‌های دایر در مراکز / واحدهای استان تشکیل می‌شود.

۲-۵- تکمیل و تجهیز این آزمایشگاه با اولویت استفاده از تجهیزات بلااستفاده موجود در استان، می‌باشد.

۳-۵- رئیس آزمایشگاه مرکزی (مرجع) به پیشنهاد رئیس مرکز مربوطه و تایید کمیته فنی استان به مدت ۲ سال منصوب می‌شود.

۴-۵- کلیه فعالیت‌های رئیس آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان زیر نظر رئیس مرکز مربوطه، رئیس کمیته فنی استان و مرکز آزمایشگاه‌های ملی و قطبی انجام می‌گیرد.

۵-۵- انتخاب کارشناسان آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های وابسته به آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان از میان واجدین دارای شرایط احراز شغلی، به پیشنهاد رئیس مرکز مربوطه و تایید رئیس کمیته فنی استان صورت می‌گیرد.

ماده ۶: هدف از ایجاد آزمایشگاه مرکزی (مرجع)

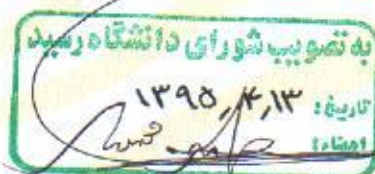
- ۱-۶- نهادینه کردن فرهنگ اشتراک گذاری منابع و توانمندی‌های علمی و آزمایشگاهی (سخت‌افزاری و نرم‌افزاری)
- ۲-۶- امکان برنامه ریزی و مدیریت خدمات آزمایشگاهی
- ۳-۶- متمرکز شدن تجهیزات تحقیقاتی و پیشرفته آزمایشگاهی استان برای ارائه خدمات بهینه پژوهشی و فناوری توسط کارشناسان آموزش دیده و متخصص
- ۴-۶- زمینه سازی برای مدیریت نگهداری و تعمیر تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی استان
- ۵-۶- جلوگیری از خرید تجهیزات مشابه و فراهم آوردن امکان خرید دستگاه‌های ضروری در استان
- ۶-۶- ایجاد شبکه آزمایشگاهی دانشگاه پیام نور (شاپنا)
- ۷-۶- تسهیل در بهره‌برداری بهینه از آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های موجود در استان
- ۸-۶- تسهیل خدمات رسانی در شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا)
- ۹-۶- امکان مشارکت فعال در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی استانی، ملی و بین‌المللی
- ۱۰-۶- سهولت در برقراری نظام HSE
- ۱۱-۶- سهولت در برقراری نظام استاندارد آزمایشگاهی

تهران، مینی سیتی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷
تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰
نمابر: ۲۲۴۴۱۵۱۱

نشانی الکترونیک:

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور
بسمه تعالی

تاریخ:
شماره:
پیوست:

ماده ۷: وظایف رییس آزمایشگاه مرکزی (مرجع) استان

- ۱-۷- پیگیری و اجرای مصوبات شورای مرکزی - کمیته فنی استان
- ۲-۷- ارسال گزارش سالیانه به کمیته فنی استان
- ۳-۷- اداره آزمایشگاه و نظارت بر حسن انجام امور محوله
- ۴-۷- ارائه راهکارهای مناسب برای افزایش ضریب ایمنی کار در آزمایشگاه
- ۵-۷- پیشنهاد بکارگیری و تعدیل کارکنان، تعیین وظایف و مزایای مربوط در حدود بودجه مصوب و مقررات
- ۶-۷- پیشنهاد توسعه فعالیت‌های آزمایشگاه مرکزی استان
- ۷-۷- نظارت بر ورود اطلاعات به شبکه شاعا و شاپنا
- ۸-۷- برقراری ارتباط با مراکز آزمایشگاهی و کارگاهی سایر دانشگاه‌ها و ادارات استان

ماده ۸:

این آیین نامه در ۸ ماده و ۴ تبصره در تاریخ ۱۳/۰۴/۱۳۹۵ به تصویب شورای دانشگاه پیام نور رسید.

تهران، مینی سیتی،
بلوار ارتش، اول شهرک نفت،
خیابان نخل، سازمان مرکزی
دانشگاه پیام نور

صندوق پستی: ۴۶۹۷-۱۹۳۹۵
تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰
نمابر: ۲۳۴۴۱۵۱۱

نشانی الکترونیک

[Http://www.pnu.ac.ir](http://www.pnu.ac.ir)